

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKERÉK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. 1. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ES NYOMDA: VELIKI BECSKERÉK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) UCCA 1. SZAM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTAI, VELIKI BECSKERÉK.

**A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.**

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN, FELELVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN, HAVONKINT 25 DINAR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINAR. MEGJELNIK MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Barity szociálpolitikai miniszter tegnap királyi kihallgatáson jelent meg, ahol aláírta a közmunkákról szóló törvényt. Szubotity pénzügyminiszter pedig az államegyedárusági kölcsönről szóló törvényt íratta alá a királlyal.

Markovity Lázár és Sztojadinovity Milán tegnap hosszabb ideig tárgyaltak Vukicsevity Veljával, a kit később dr. Ninesity Momcsiló is felkeresett.

Dr. Spahó Mehmed szarajevói utjáról tegnap érkezett vissza a fővárosba.

Mint ismeretes, dr. Marinkovity Vója külügyminiszter hosszasan betegeskedett és külföldön is tartózkodott, ahol gyógykezelték. Betegségéből azonban még nem épült fel, sőt egy érpattanás következtében helyzete rosszabbra fordult. Az orvosok kijelentették azonban, hogy nem súlyos az állapota, de hosszú ideig tartó gyógykezelésre van szüksége. A külügyminiszter betegágánál tegnap megjelent a király is, aki melegen érdeklődött a beteg állapota iránt.

Szarajevóból jelentik, hogy Andriity Vlada földművelésügyi miniszter tegnap hirtelen súlyosabban megbetegedett. A miniszternek 40 fokos láza van és éppen ezért az orvosok megtiltották, hogy elhagyja szobáját.

Bécsből jelentik: Az Arbeiterzeitung jelentése szerint, a szociáldemokrata pártvezérek kijelentették, hogy nem kifogásolják Hainisch elnök hivatali idejének a meghosszabbítását, csak az elnöki hatáskör kiterjesztésébe nem mehetnek bele.

TŐZSDE

November 22.

MA 100 DINÁR:

Budapesten . . .	10 — pengő
Zürichben . . .	9 12 sv. frank
Berlinben . . .	7 31 ar. márka
Bécsben . . .	12 40 silling
Triesztben . . .	33 62 lira
Prágában . . .	58 80 cseh kor.
Newyorkban . . .	1 72 dollár
Bukarestben . . .	308 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hitel 84, Olasz Bank 74.50, Nemzeti Bank 229.90, Pestí Hazai 216.50, Ganz-Danubius 137, Ganz-Villamos 113.50, Nasicí 173, Délcukor 113.

A jelenlegi helyzetben más kormánykoalícióra gondolni sem lehet.

Beograd, nov. 23.

A szkupstina üléseinek a szünetelése miatt az összes fontos politikai kérdések is egyelőre függőben maradnak. A kormányrekonstrukció ügye, amelyet az egyes pártkörökben most aktuálisnak tartanak, tegnap is élénk beszéd tárgyát képezte.

Ennek a rekonstrukciónak nem lesz összefüggése, amint állítják, az általános politikai helyzettel, sem azzal a munkával, amely a Zágrebbel való megegyezést tolja előtérbe.

Tegnap azt állították, hogy nem lehet a politikában nagyobb változtatást eszközölni, mert a jelenlegi helyzetben nehéz volna bármilyen más kombinációt megalakítani, a mely képes lenne az ügyeket vezet-

ni. Ennek a rekonstrukciónak tehát csak az lehet a célja, hogy a kormányba néhány vezetőpolitikus kerüljön be.

A radikális körökben azt állították tegnap, hogy az agrár- és a vallásügyi tárcánál állana be változás. Hangsúlyozták azonban, hogy a prokopljei események nem szolgáltatnak okot arra, hogy Cvetkovity vallásügyi miniszter levonja a konzekvenciákat. A miniszterek a klub bizalma folytán ülnek a kormányban és csak akkor lehetne változtatni a dolgon, ha a klub bizalmatlanságot szavazna a kormánynak.

A demokrata-pártban azt hangoztatták, hogy az erdő- és bányaiügyi, a közoktatásügyi, vagy építésügyi minisztériumban lesz változás. A demokrata-párt vezető emberei azon-

ban kijelentették, hogy legfeljebb az erdő- és bányaiügyi minisztériumban lehet változás.

Radikális körökben azt hangoztatták, hogy szükséges lenne, ha a demokraták javaslatot tennének arra, hogy

Marinkovity vállalná a kormányban az alelnöki helyet, hogy a külügyminisztérium visszakerülne a radikális-pártnak és Marinkovity roncolt egészségének helyreállítására, hosszabb szabadságra mehetne.

A demokraták természetesen nincsenek elragadtatva ettől a tervtől és kijelentették, hogy abban az esetben, ha átadnák a külügyminiszteri tárcát, úgy még más feltételeket is szabnának, mint pusztán az alelnöki állás elnyerését.

December közepén lesz a főtárgyalása Racsity Punisa bűnügyének.

Milutinovity vizsgálóbíró, aki a Racsity Punisa bűnügyében a vizsgálatot vezette, befejezte munkáját és ma a törvényszék elé terjeszti az ügyre vonatkozó összes iratokat. Hir szerint, a szenzációsnak ígérkező bűnügyben december közepén kezdik meg a főtárgyalást.

Az erdélyi magyar-párt lesz a romániai ellenzék legerősebb csoportja. Önállóan vessz részt a magyarság az új választásokon.

Bukarest, nov. 23.

A tegnap délelőtti események döntő fordulatot hoztak a kormány és a kisebbségek között napok óta folyó tárgyalásokban. Ma már bizonyos, hogy a választási kartellelre vonatkozó megbeszélések végleg megszakadtak Maniu és a magyar-párt vezetői között. Nem jött létre a legutóbbi választások alkalmával annyira bevált kisebbségi blokk sem, mert a szászok megegyezése sikerült a kormányzó-párttal. A magyar-párt kisebbségi életünkben először önálló listával indul a választási küzdelmekbe. Itt az az alkalom, amikor a magyarságnak politikai érettségéről és komolyságáról elhatározóan döntő tanúságot kell tennie.

Az egyetlen komoly ellenzéki csoportot a magyar képviselők alkotják a parlamentben,

tiszta választás esetén könnyen elérhet a magyarság 35—40 mandátumot.

És így a jövő parlament képe előreláthatólag a következő lesz: A 387 képviselői mandátum közül három-

száz a nemzeti paraszt-párté lesz, a 87 tagu ellenzéki csoportban legerősebb lesz a magyar csoport, utána jönnek a németek, a liberálisok, a szocialisták és a zsidóság képviselői. Egy-két mandátumot szerezhetnek a következő pártok: Averescu—Jorga, a cuzisták, a lengyelek, az ukránok.

A szászok alá is írták a megállapodást.

Hans Otto Roth és Rudolf Brandsch ma délelőtt 10 órakor ismételen tárgyaltak Maniuval s megegyeztek vele. Egyelőre nem tudni, hogy csak választási kartellt, vagy pedig tartós politikai paktumot kötöttek-e?

A miniszterelnökségen várakozó újságíróknak feltűnt, hogy Maniutól kijövet Hans Otto Roth rendkívül lehagolt, Brandsch pedig igen jókedvű volt, miután az ő álláspontja győzött a Rothéval szemben, amely a kisebbségi blokk eszméjével rokonszenvezett. A bukaresti lapok szerint a megállapodást délután 5 órakor aláírták, de az még nem szivárgott ki, hogy a szászoknak Maniu hány helyet juttatott.

Erdélyi Béla állandóan átötte-verte a feleségét.

Budapest, nov. 23.

Dr. Erdélyi Béla szenzációs bűnügyében megkezdtek a külföldi tanúk kihallgatását. Elsőnek a tárgyaláson meg nem jelent Pichler körorvos és Thin Hilda szobalány írásbeli vallomását olvasták föl.

Greil Frigyes dr. osztrák vizsgálóbíró kihallgatása alkalmával azt vallja, hogy a temetési engedélyt megadta, mert nem látott okot fenforogni annak megtagadására. Később azonban a csendőrség jelentése és anonim levelek hatása alatt elrendelte Forgách Anna holttestének exhumálását. Ez alkalommal megállapították, hogy a hulla nyakrészen idegen kéztől eredő fojtogatás nyomai láthatók. Nem a hullán látható és az eséstől származó sérülésekbe halt meg Forgách Anna.

Back Gilbert, Erdélyiek bizalmasa, azt vallja, hogy Erdélyi állandóan verte a feleségét. Mindannyian meg voltak botránkozva azon, hogy Erdélyi hogy bánt a feleségével. A felesége súlyos betegen feküdt és ő tenniszezni ment. A temetés napjának estéjén pedig vendéglőben rózsás hangulatban mulatott.

Steiner Mária a következő tanu, aki azt vallja, hogy Forgách Anna hullájának a nyakán kék foltok voltak.

Hans Barres a következő tanu, aki azt mondja, hogy az ő tudomása szerint, Erdélyi ötször verte meg a feleségét és többször fojtogatta.

A tárgyalást szombaton folytatják.

A franciák féltékenyek a románok német barátsága miatt.

Párizs, nov. 23.

A Populair cikkben foglalkozik a román kormány helyzetével és szemrehányást tesz Maniunak azért, hogy Berlin felé hajlik, holott Poincaré és Briand voltak azok, akik lehetővé tették a Bratianu által megíngatott román helyzet megmentését.

A román kormány vállalta ezért, hogy vasúti anyagot rendel Franciaországtól. Most, vállalt kötelezettségéből semmitsem teljesít, hanem Németországból rendelt 123 millió márka értékben vasúti felszerelési anyagot.

Elfogtak egy tolvajbandát.

Két vezérük Romániába akart szökni, de vállalkozásuk nem sikerült.

Beeskerek, nov. 23.

Jó fogást csinált tegnap a beeskerei rendőrség.

a legutóbbi hetekben bejelentett lopások nagyrészének tetteseit elfogta.

A nyomozást Makszimovity Nikola bünyügyi alkapitány utasítására Pajevity Vója és Kozlovacski Milován detektívek folytatták le, akik tegnapra a banda tagjait Szavin Radivoj, Mijatov Vója, Kojicsity Omer borbély, Serbán Pál és Lauer István beeskerei asztalos személyében le tartóztatták.

A bünszöveget lekiismeretét kisebb lopások terhelik.

Igy többek között Szavin Radivoj Mijatov Vója segítségével Kohn Nándor Miletityeva (Temesvári) uccai borkereskedéséből egy ötven literes üres hordót gurított el. Más alkalommal Szavin Kojicsity Omerral társulva, a Kracker-cég üzletéről leemelt két reklámnak kihelyezett in-

get. Ugyancsak kettesben Markov Száva piaci árus Knez Mihajla-parti raktárából egy láda szőlőt loptak. Serbán Pál Szávinnal társulva, Bauerle Pál Veresmartijeva (Uri) uccai házából baromfiakat vitt el. Néhány nappal később pedig Serbán, Szauer István segítségével, Makszimovity Szteván piaci árustól egy láda szilvát szállított el. Szávin Ráda önállóan is „dolgozott” és egy grockai kofától hatvanhat kilogramm szőlőt lopott és a szőlőt Kojicsity Omer segítségével értékesítette. Amikor már tulságosan égett lábuk alatt a talaj,

elhatározták, hogy átszöknek Romániába,

de vállalkozásuk nem sikerült, mert a határőrök észrevették szándékukat és kénytelenek voltak megfutamodni. Visszatértek Beeskerekre, ahol már vártak rájuk a detektívek, akik a büni útjára tért társaságot lefűlelték.

Nagyarányu sikkasztásokat fedeztek fel Szrpszkielemiren,

ahol a községi bíró és pénztáros elkezelte a község pénzét.

Beeskerek, nov. 23.

A szomszédos Szrpszkielemir községben a napokban nagyarányu visszaéléseket fedeztek fel a község pénzeinek kezelése körül és a megindult előzetes vizsgálat kiderítette, hogy a gyanu alapos és súlyosan terheli a község bíróját, pénztárosát és két esküdjtét, akiket a tegnapi nap folyamán fel is függesztettek tisztségüktől.

Amint a főispáni hivatal a visszaélésekről tudomást szerzett, kiküldötte Vedrinszky Szergej vármegyei jegyzőt a vizsgálat lefolytatására. Vedrinszky átvizsgálta a község számadásait és csakhamar megállapította, hogy

a község pénzének kezelése körül visszaélések történtek.

Az előzetes vizsgálat főleg arra terjedt ki, hogy megállapítsa hol vannak a bitangásban talált állatok eladásából befolyt pénzek. A bitangásban talált állatokat bizonyos ideig a község házában őrzik és meghirdetik szabályszerű uton, hogy ilyen és ilyen állatot bitangásban találtak, ha az előirt időben a tulajdonosa nem jelentkezik, az állatokat eladják és a pénzt a községi pénztárba fizetik be. A vizsgálat kiderítette, hogy ez nem történt meg és

a pénzt Petkanity Szteván községi bíró és Vidrity Dusan pénztáros elsikkasztotta.

A további vizsgálat során még más is kiderült, megállapítást nyert, hogy

A mezőri kihágásokból befolyt pénzüsségeket a bíró és pénztárosok elkezelte,

sőt terhelő adatok merültek fel Szeptanov Obrád és Tapavicski Bogdán esküdtek ellen is, akik valószínűleg szintén tudtak a községi bíró és pénztáros bünsös manipulációjáról.

A vizsgálat megdöbbentő eredménye alapján.

Petkanity Szteván községi bíró és társait felfüggesztették tisztségüktől

és a fegyelmi eljárás lefolytatásával dr. Nikolajevity Tihomir központi főszolgabíró biztáknak meg.

Érdeklődünk az elsikkasztott összeg nagysága iránt, de illetékes helyen erre nézve nem kaphattunk felvilágosítást, mert

a kár összegét egyelőre még hozzávetőlegesen sem tudták megállapítani,

annyi bizonyos csupán, hogy jelentős összegekről van szó.

Nagy vasúti katasztrófa Csehszlovákiában.

Prága, nov. 23.

Ninnburg állomáson a prágai gyorsvonat beleszaladt egy tolató tehervonatba, amelynek több kocsiját összetörte.

A katasztrófnak négy halottja, tizenkét súlyos és harminc könnyebb sebesültje van.

A nagybeteg kuruzslóhoz ment és utközben meggyilkolták.

Gyilkossággal gyanúsított testvérpár a vadlottak padján. Az egyik vadlott sorsát a késén levő foltok döntik el.

Beeskerek, nov. 23.

Ez év augusztus harmincadikán véres gyilkosság játszódott le a bányai Begeiszvetidjuradj (Bégaszentgyörgy) község főuccáján. Neda Valér toráki földműves, bátyja Neda Gyorgye segítségével hét késszurással megölte régi haragosát, Sztan Pávelt velikitoráki cigányt. A gyilkosság a piac legforgalmasabb helyén történt és a véres összecsapásnak számos szemtanúja volt, akik ijedten menekültek a halálos végű leszámolás helyszínéről. A gyilkos fivéreket a csendőrség letartóztatta és beszállította a beeskerei ügyészség fogházába, ahol előre megfontolt szándékkal végrehajtott emberölés címén indítottak ellenük eljárást. Csütörtök délelőtre tüzte ki ügyükben a főtárgyalást Bunity Ivó törvényszéki elnök, amelyre feltűzött szuronyu fegyveres fogházőrök vezették elő az ügyészségi fogházból a szeptember eleje óta vizsgálati fogságban álló foglyokat.

Neda Valért hallgatta ki elsőnek a bíróság, aki kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát.

Sztan Pávelt régi, halálos ellenségem volt — kezdte terjedelmes vallomását Neda. Egyziben be akart dojni a Bégába, máskor meg az ablakainkat verte be. Két évvel ezelőtt megtámadott és súlyosan megverte. Augusztus 30-ikán a szentgyörgyi piacon ismét találkoztam Sztannal, aki ezuttal is ok nélkül belém kötött. Édesapámat hasbarugta és

kijelentette, hogy meg fog ölni bennünket.

Durva eljárása kihozott a sodromból: kihuztam a késemet és kétszer belédöftem. A többire nem emlékszem.

Elnök (a vádlotthoz): Akarattal ölted meg Sztant?

Vádlott: Igen! Mert ő kezdte a verekedést és ha nem vagyok ügyesebb, ő öl meg engem.

Neda Gyorgye, a másodrendű vádlott, ezzel szemben az ártatlanságát hangoztatta. Hosszadalmas előadásában ugyanugy adta elő a tényállást, mint az öccse és azt vallotta, hogy

az ő szerepe csak arra szorított, hogy az öccsét, aki vaktában még mindig szurta a földön fekvő Sztan Pávelt, lerántotta az áldozatról.

A tanácselnök figyelmeztetésére, hogy a tanuk szerint, ő is résztvett a gyilkosságban és a kését is használta, a vádlott megmaradt vallomása mellett.

Ivkovity Vlasztimir dr. törvényszéki orvos a boncolásról elmondotta, hogy Sztan Pávelt hét késszurással ölték meg és a hét késszurás közül három feltétlenül halálos volt.

Sztan Harlampije, az áldozat öccse, volt az első tanu, aki elmondotta, hogy beteg fivérét, Sztan Pávelt, kuruzslóhoz akarta vinni, mert súlyosan beteg volt. Elment a község házára és

bizonyítványt kért arról, hogy becsületes ember.

(Derültség a közönség sorában.) Amint fivérével és családjával Begeiszvetidjuradjra, a Főuccára ért,

Nedák minden ok nélkül megtámadták a beteg Sztan Pávelt.

Neda Gyorgye elől, Neda Valér hátulról szurt és ha nem menekül éi, őt is megölik.

Az elnök utasítására szembesítik Sztan Harlampijet Neda Gyorgyevallomása mellett, hogy ő nem szurt és szerepe az ügyben csupán annyi, hogy öccsét lehozta az áldozatról.

Súlyosan terhelő vallomást tett Gyorgyera Sztan Zora toráki aszszony, a meggyilkolt huga. Amikor Sztan Pávelt borzalmasan összeszurkálva a földön látta, lehajolt hozzája és sírva fakadt. Sztan Pávelt felnyitotta szemét és ezeket mondotta:

Valér és Gyorgye gyilkoltak meg.

Néhány perc múlva kiszenvedett. Vanes János begeiszvetidjuradi óras szemtanúja volt a támadásnak, de amikor Sztant összeesni látta, befutott a házába.

Csukulja Predrag lakatossegéd szerint,

Neda Gyorgye firtotta az áldozatot, míg Valér szurt.

Gyorgye a szembesítésnél tagadta, hogy az áldozatot lefogta volna.

A bíróság még számos tanut hallgatott ki, de vallomásuk nem tudta teljesen tisztázni a tényállást. Mrkusity Joszip dr. védő több tanu beidézését és Gyorgye lefoglalt késének vegyi uton való megvizsgálását kérte, mert szerinte

a rajta lévő foltok nem erednek vértől

és egy negatív eredményű vizsgálat eldöntené védené ártatlanságát.

Parvanj Andrija dr. ügyész csatlakozott a védelem előterjesztéséhez. A bíróság elrendelte a két kés beszállítását a beogradi vegytani intézetbe és helyt adott az újabb tanuk beidézéséről szóló kérelemnek is és a tárgyalást elnapolta.

A magyar-román optánsperben megkezdik a közvetlen tárgyalásokat.

Bukarest, nov. 23.

A román félhivatalos jelenti, hogy a román és a magyar kormány kölcsönösen megállapodtak abban, hogy az optánsperben a közvetlen tárgyalásokat december 15-ikén kezdik meg.

Kirabolt villa. Vrsacról jelentik,

hogy a vrsaci várhegyen lévő Rózsa-villát az éjjel ismeretlen tettesek kifosztották. A betörők felfeszítették a város felé néző ablakot és bemásztak a lakásba, ahol a szekrényeket feltörték és minden értékebb holmit magukkal vittek.

Hány részből áll az autó? Kevés autótulajdonos tudja csak, hogy gépkocsija hány részből áll. Egy autógyár nemrégiben kiállította nagy táblákra erősítve a szétszedett autó egyes részeit. A kiállítási anyag két emeletet töltött meg és kiderült, hogy egy gépkocsi 12.000 részből áll.

Csakis kiváló készletek és tartozékok 12 havi részletre is.

ALTEBNO

műszaki vállalat Noviszád. Beeskerei fiókja Alekszandrova u. 10. Telefon 110.

O·R·I·E·N·T B·I·O·S·K·O·P

Pénteken, nov. 23-án 5, 7 és 9 órákor

JÖN!
Természet és szerelem.
Kurtizán, John Barrymore.
Pénztárayitás d. e. 10-12-ig, d. u. 4-1ől.

Forrongó vér Lángol az ég

6 felvonásban és egy kétfelvonásos vigjáték.
A főszerepekben: JAMES MURRAY, HELEN COSTELLO.

Tizenhárom esztendő asszony, porcellánbabával. Érdekes válópert tárgyalt a napokban a mexikói törvényszék. A férj, Antonio Contrera, mindössze tizenyolc esztendő, a feleség viszont csak tizenhárom. A tizenyolc esztendő férj a férjek halotti komolyságával jelent meg a törvényszék előtt, viszont a tizenhárom esztendő asszony, mindenben korához méltóan viselkedett. Gyermekes, naiv mosollyal válaszolt a komoly bírák kérdéseire és karjai között egy porcellánbabát szorongatott. — Talán otthon lehetett volna hagyni ezt a porcellánbabát... kockáztatta meg a kijelentést az egyik szigorú bíró. — Kérem, bíró bácsi, — nyögte ijedten az ifju menyecske, — én mindig ezzel a babával szoktam játszani... Mit volt mit tenni, a bíróság kénytelen volt tudomásul venni, hogy Antonio Contrera tizenhárom esztendő felesége még porcellánbabával játszik és megkezdte a férj által bejelentett tanúk kihallgatását. És a komoly bíráknak ugy tetszett, hogy még a porcellánbaba is elpirul az ifju hölgy ölében... csak a fiatal feleség nem pirult el, mialatt a tanúk egytől-egyig azt bizonyították, hogy a mindössze egyéves házasság alatt a gügyögő, naiv tizenhárom esztendő asszony szüntelenül csalta a tizenyolc esztendő férjét. Igen, ezt vallották, hogy szüntelenül. Azután a bíróság a tizenhárom esztendő démon hibájából felbontottak nyilvánította a házasságot s amikor a bájos fiatal asszonyka meghallotta a bíróság döntését, teljes dühvel földhöz csapta a porcellánbabát. Ez volt a porcellánbaba büntetése.

Olcsóbb lett a cukor.

A kiskereskedők késnek az árlétszállítással.

Becskerek, nov. 23.

A cukor világpiacon nagyobbarányu áreltolódások történtek, a cukor ára nemzetközi relációban esett, a fuftermelés folytán előállott ártorlódás következtében. A belföldi cukorgyárak természetesen követik a világpiacon árlétszállítását és amint a cukor ára esett, a jugoszláviai gyárak is leszállították áraikat. A cukorgyár árlétszállításával kapcsolatban a nagykereskedők is olcsóbb áron adták el a kiskereskedőknek az árut, a kiskereskedők azonban ennek ellenére, most is a régi áron hozzák forgalomba a cukrot és tizenöt dinárért árulják a kristálycukor kilogrammját, holott beszerzési ára csupán tizenkét dinár.

A becskerek cukorgyár a napokban értekezletre hívta össze a mérvadó becskerek kereskedőket és kérte őket, hogy

hassanak oda, hogy a kiskereskedelem alkalmazkodjék az új cukorárakhoz, mert a mai cukorárak a beszerzési árhoz viszonyítva, tarthatatlanul magasak.

A nagybani árak után ítélve, az

új cukorárak a kicsinybeni kereskedelemben a következők: kristálycukor 13 dinár 50 para, süvegucukor 14 dinár 50 para, kocka- és porcukor 15 dinár kilogrammonként, míg eddig a kristálycukor kilogrammjá 15, a sü-

Tanítónők, gazdaasszonyok, automobilszerelők és kereskedők a száműzött Habsburg-dinasztia tagjai sorában.

Bécs, nov. 21.

A Habsburgok 10 év előtt elvesztették nemcsak birodalmukat, hanem Magyarországot kivételével, ahol József és Frigyes főhercegek, valamint családjaik továbbra is rangjuk és vagyonuk birtokában maradtak, kastélyaik és földbirtokaikat is. A gothai almanachon kívül a különböző lak- és címjegyzékek adnak felvilágosítást arról, hogy mi történt az egykori hatalmas uralkodócsalád tagjaival. Így a bécsi címtárban a következő bejegyzéseket találjuk:

Habsburg Dagmár, VIII., Piaristengasse 2.

Habsburg-Lotharingiai Lipót, a Leopold Habsburg-Lothringen & Nathan Menkes árpanagykereskedés birtoka, VIII., Langegasse 63.

Lipót főherceg a háboru után Menkes Náthán kereskedővel társulva, árpanagykereskedést nyitott és éveken át szorgalmasan dolgozott feleségével, született Nikolics-Podrinzska Dagmár bárónővel, egy horvát földbirtokos leányával.

Néhány év előtt Menkes Náthán meghalt és Lipót főherceg az üzletet likvidálva, Amerikába utazott, ahol először különböző botrányok kapcsán szerepelt, így összetűzött Széchenyi gróf magyar követével, majd Hollywoodba ment, ahol filmszínészként él. Felesége, Dagmár, hét esztendő kisleányával felváltva Bécsben és Zágrábban él.

Lipót főherceg fiúvére, Rainer Szalvátor, szintén lemondott rangjáról, így megmaradhatott Bécsben és ő is kereskedő lett.

Ugy Lipót, mint Rainer Szalvátor az egykori tüzérségi főfelügyelőnek, Lipót Szalvátor főhercegnek fia. Maga Lipót Szalvátor feleségével, Blanka főhercegnővel és leányával Spanyolországba emigrált. Lipót Szalvátor az összeomlás előtt egy csomó kastélyt és hatalmas földeket mondhatott tulajdonának. Most családjával együtt szerényen él Barcelonában, ahol

egyik leánya mint tanítónő keresi kenyerét.

Ugyancsak Spanyolországban él néhai IV. Károly öccse, Miksa főherceg, aki az infláció idején egész vagyonát elvesztette és most egy barcelonai építkezési vállalat tisztviselője.

Ferenc József és Erzsébet királynő unokája, Rudolf trónörökös leánya: Erzsébet főhercegnő, az összeomlás után elvált férjétől, Windischgrätz Alfréd hercegtől és Bécsben él, ahol

lelkés agitátora a szociáldemokrata-pártnak.

Károly István főherceg és felesé-

BALKÁN BIOSKOP

Pénteken, nov. 23-án 5, 7 és 9 órákor
Szombaton, nov. 24-én 5, 7 és 9 órákor

JÖN!
A NEVETŐ EMBER.
Hugó Viktor klasszikus regénye
Conrad Veldt mesterséges
játékával.

A bécsi erdő meséi...

Egy katonatiszt szerelmi regénye 8 felvonásban.
Főszereplők:
Vera Veranina, Erich Barclay és Albert Paulig.
Pazar rendezés, elegáns ruhák, rendkívül kedves, a bécsi régi békevilágból merített tartalom.

vegucukoré 16, a kocka- és porcukoré pedig 17 dinár volt.

Reméljük, hogy a kiskereskedők most már az új leszállított áron árulják a cukrot: hadd édesítsük meg egy kissé ezt a keserű életet.

ge, Mária Terézia főhercegnő két idősebb fiúgyermekükkel az összeomlás után Lengyelországba költöztek és saybuschi birtokukon gazdálkodnak. Harmadik fiúgyermekük, Vilmos főherceg, Párizsban él, mint az ukrán monarchisták királyjelöltje.

I. Ferenc József dédunokái, a már említett Erzsébet főhercegnő, a forradalmár volt királykisasszony fiait, kivétel nélkül polgári foglalkozást üznek. A legidősebb fia,

Windischgrätz József herceg, aki jelenleg 24 éves, a Steyr-automobilgyár szerelője.

A 23 éves Ernő, bécsi és müncheni kiállításokon már szép sikereket aratott képeivel, a legfiatalabb, a 20 éves Rudolf, pedig a bécsi egyetem hallgatója.

A Habsburg-ház toscanai ága már a világháboru előtt több dolgos polgárt adott a társadalomnak. Elsőként János Szalvátor főherceg mondott le rangjáról, hogy feleségül vehesse Stübel Milit. Az esküvő után Orth János nevet vette fel és egy kereskedelmi gőzöst vásárolt, amelynek első útja katasztrófával járt, a hajó és utasai, közöttük a volt főherceg és fiatal felesége is, nyomtalanul eltűntek. János Szalvátor példáját csakhamar uokaoecse, Lipót főherceg is követte, aki rangjáról való lemondása után a Wölfling Lipót nevet vette fel. Az összeomlás után visszatért Bécsbe, ahol mint újságíró, kabarészínész, biztosítási ügynök és legutóbb mint szatócs kereste meg kenyerét. Jelenleg a Bécs melletti Mauerben él igen szerény viszonyok között. Nővére, Lujza főhercegnő, az egykori szász trónörökös felesége, aki a drezdai udvarból még a háboru előtt megszökött Toselli Enrico olasz zongoraművésszel, jelenleg Brüsszelben él. A háboru utáni első években

mint gazdaasszony kereste meg kenyerét.

majd kézimunkák készítéséből tengette életét. Az utolsó esztendőben helyzete javult, mivel gyermekei, elsősorban Anna Pia Monica. József főherceg fiának, József Ferencnek felesége, támogatják. Wölfling Lipót öccse, József Ferdinánd, néhány év előtt szintén egy polgárle-

ányt vett feleségül, akivel mondseei villájába vonult vissza. Néhány hónap előtt azonban válópert indított felesége ellen és annak befejezése után Schlackenwörth generális leányát szándékozik feleségül venni. Péter Ferdinánd főherceg Wickwitz Péter gróf néven Luzernben, Henrik Ferdinánd Salzburgban élnek.

A meggyilkolt Ferenc Ferdinánd legidősebb fia, a 26 éves Hohenberg Miksa, akit egy időben magyar királyjelöltnek emlegettek, a bécsi tudományegyetemen letette a jogi doktorátust, feleségül vette Waldburg-Zeil gróf leányát és apjának bécsi, a Reinsnerstrassen levő palotájában lakik. Öccse, a 24 éves Ernő, a bécsi tudományegyetem hallgatója, huga, Zsófia nyolc év előtt férjhez ment Nostic Frigyes grófhöz.

A volt uralkodócsalád egyik egykor legnépszerűbb tagja, Jenő főherceg, a német lovagrend nagymestere, nyomban az összeomlás után Svájcba utazott és jelenleg egy bázei bankház csendes társa.

Amint említettük, a megbukott dinasztia tagjai közül csak a Magyarországon élő József és Frigyes főhercegek, valamint azok családjainak helyzetében nem történt változás. Amíg azonban József főherceg mindig Budapesten élt, addig Frigyes főherceg feleségével, Izabellával és fiával, Albrechttel, csupán az összeomlás után fedezte fel magyarságát.

Értesitem a n. é közönséget, hogy a JADRAN KAFANÁT átvetttem. Előre is biztosítom a t. vendégeimet a tisztán kezelt italokról és háziasan elkészített ételekről. Tyebapcsitya és razanitya állandóan kapható. Minden este zené, szombaton és vasárnap tánc, melyhez a zenét egy rezsebanda szolgálja. A t. közönség szives látogatását kérve, vagyok tisztelettel Szerkesztő, a Jadran Kafana tulajdonosa. 2092

Kiadó szobát

keresek, lehetőleg butor nélkül, a város központjában, azonnalra vagy elsejőre.

Ajánlatok a kiadóhivatalba. 2093

A zagrebi Srpska Banka d. d. épületében 3 szobából álló

irodahelyiség

KIADÓ. 2003

Üzleti szolgál

felvétetik.

Írásbeli ajánlatok

Özv. Guttman Jakabné és Fiai
óéghez intézendők. 2088

Obnova Rt.

áthelyezte iroda- és raktárhelyiségeit

Vojvode Bozse u. 38. sz. alá,

ahol átvesz nyersbőröket és hulladékokat (rongyot, csontot és vasat). 2078